

ARAŞTIRMA VE İÇTİHAT BİRİMİ (AR-İÇ)

BİLGİ NOTU

AİHM KARARLARI
2013/31

OSTENDORF/ALMANYA

(15598/08, 7/3/2013)

[Karar Metni](#)

İlgili Maddeler	AİHS 5
Hak ve Özgürlükler	Özgürlük ve güvenlik hakkı
Anahtar Kelimeler	Özgürlük ve güvenlik hakkı, zorla tutma, önleyici gözaltı, el koyma.
Davanın Özü	Özgürlükten yoksun bırakma demokratik bir toplumda ölçülü bir tedbir olmalıdır.

KARARIN ÖZETİ

Olaylar ve Olgular:	<p>Bremen futbol takımının taraftarı olan başvurucu, 10 Nisan 2004 tarihinde Bremen'den Frankfurt'a bir futbol maçını izlemeye giderken, (Bremen polisinin elinde bulunan veri tabanındaki bilgilere dayanılarak) Frankfurt polisine bir grup hooliganın kavga çıkartacağı ve başvurunun da bunların lideri olduğu bildirilmiş, ardından taraftar grubu Frankfurt tren garına geldiklerinde polis tarafından gözetim altına alınarak bir "pub"a gitmeleri sağlanmıştır. Bu sırada yapılan aramalarda çok sayıda maske ve içi kum dolu eldiven ele geçirmiştir. Grup "pub"tan ayrılmış ancak başvurucu, grupla beraber ayrılmamıştır. Polis yaptığı aramada başvuruca "pub"ın kadınlar tuvaletinde cep telefonu ile konuşurken yakalanmıştır. Ardından saat 14:30 sularında maçın oynanacağı stadyuma yakın bir polis merkezine götürülerek, telefonuna el konulmuştur. Saat 18:30 sularında ise maç bitince serbest bırakılmıştır. 15 Nisan 2004 tarihinde de telefonu geri verilmiştir.</p> <p>Başvurucu, 13 Nisan 2004 tarihinde Frankfurt Emniyet Müdürlüğüne başvurarak tutulmasının ve telefonuna el konulmasının hukuksuz olduğunu belirterek, şikâyetinde bulunmuştur. Emniyet Müdürlüğünden verilen cevapta söz konusu şikâyetin dayanağının olmadığı, yapılan işlemlerin <i>Hessien Kamu Güvenliği ve Düzeni Kanunu'na</i> dayanılarak olası bir kamu düzeninin bozulması teşebbüsüne ilişkin olarak gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Ardından başvuru Frankfurt İdare Mahkemesine başvurmuş fakat başvurusu reddedilmiştir. Bu karara ilişkin yaptığı temyiz başvurusu da reddedilmiştir. 2008 yılında Federal Anayasa Mahkemesine yaptığı anayasa şikâyeti de herhangi bir gerekçe gösterilmeksizin kabul edilemez bulunmuştur.</p>
İddialar:	Başvurucu, 10 Nisan 2004 tarihinde oynanan futbol maçı öncesi polisin veri tabanındaki bilgilere dayanılarak önleyici amaçlarla tutulmasını, Sözleşme'nin özgürlük ve güvenlik hakkının düzenlendiği 5. maddenin ihlali anlamına geldiğini iddia etmiştir.
Hükümetin Savunması:	(Hukuki değerlendirme kısmında gerekli olduğu ölçüde işlenmiştir)
Hukuki Değerlendirme:	Mahkeme, başvuruyu 5. madde kapsamında değerlendirmiştir.
5 § 1 madde yönünden;	<p>Mahkeme öncelikle 5. maddenin (1) numaralı paragrafının (a) bendinden (f) bendine kadar yasal bir tutmanın hangi nedenlerle gerçekleştirilebileceğinin düzenlendiği ifade etmiştir. Ancak bu nedenlerden biri söz konusu olmazsa ise tutmanın hukuki olmayacağını belirtmiştir.</p> <p>Mevcut olayda, polisin yalnızca veri tabanında yer alan bilgilere dayanmadığını, hükümet savunmasında belirtildiği gibi dışarıdan bakan objektif bir gözlemcinin de kabul edebileceği biçimde başvuruca kamu düzenini bozacak biçimde bir davranışa gireceğine dair somut veriler olduğunu belirtmiştir. Ele geçirilen içi kum dolu eldivenler ile maskeler ve tuvalette yaptığı telefon görüşmesinin nedenini de açıklayamamasının bunu doğrular nitelikte olduğunu ifade etmiştir.</p> <p>Bununla birlikte Mahkeme, başvuruca yaklaşık dört saat süreyle polis merkezinde tutulduğunu, maç sona erer ermez de serbest bırakıldığını belirtmiştir. Mahkemeye göre bu durum Sözleşme'nin 5. maddesinin (1) numaralı paragrafının (c) bendinde düzenlenen "kişinin suç işlendiğinden şüphelenilmesi için inandırıcı sebeplerin bulunması veya suç işlenmesine ya da suçu işledikten sonra kaçmasına engel olma zorunluluğu kanaatini doğuran makul gerekçelerin varlığı halinde yetkili merci önüne çıkarılmak üzere yakalanması ve tutulması" ile uyumludur. Çünkü başvuruca tutulmasına dayanak oluşturan Kanun'un amacı bir yargılamanın gerçekleştirilmesinden ziyade önleyici gözaltının sağlanmasıdır. Zaten</p>

bu olayda gerçekleştirilen tutma suçtan ziyade bir şüpheden kaynaklı bir tutmadır. Bu nedenle Sözleşme'nin 5/1 (c) maddesi kapsamındaki bu tutma kararı, suçun önlenmesi amacını taşıdığından ve ceza yargılamasına konu teşkil etmediğinden hâkim önüne getirilmesi zorunluluğı söz konusu değildir. Bununla beraber, gerçekleştirilen tutma işleminin dört saat kadar sürdüğünden demokratik toplum dengesi açısından da sorun teşkil etmemektedir.

Mahkeme, tüm bu nedenler dikkate alındığında, 5. maddenin ihlal edilmediğı sonucuna varmıştır.